

แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

**Guidelines for Management of Learning in the Situation of the Coronavirus Disease
2019 Epidemic for Elementary Schools Under the Office of Basic Education,
Mae Sai District, Chiang Rai Province**

ปาริษา แปงทอน*

Parisa Pangton*

ผศ.ดร.สุวดี อุปปีนใจ**

Asst.Prof.Dr.Suwadee Uppinjai**

ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว***

Dr.Somkiat Tunkaew***

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

*Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020).

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

**Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor).

***อาจารย์ ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

***Lecturer in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 557 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้แนวทางใน

การบริหาร ดังนี้ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู และด้านการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ : การบริหารการจัดการเรียนรู้, เชื้อไวรัสโคโรนา 2019, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to study states and guidelines Management of Learning in the Situation of the Coronavirus Disease 2019 Epidemic for Elementary Schools Under the Office of Basic Education, Mae Sai District, Chiang Rai Province. The population used in this research were administrators and teachers in primary schools under the Office of Basic Education, Mae Sai District, Chiang Rai Province, totaling 557 people, the sample was collected from teachers and school administrators, totaling 226 and 14 experts. The instrument for collecting data was questionnaires and interviews. Data analysis by percentage, Mean and Standard deviation.

The research results were found as follows;

(1) State of management of learning management in the epidemic situation of the corona virus in 2019 of primary schools under the Office of Basic Education, Mae Sai District, Chiang Rai Province was at a high level.

2. Guidelines of management of learning management in the epidemic situation of corona virus 2019 for primary schools under the Office of Basic Education, Mae Sai District, Chiang Rai Province have guidelines for management as follows: Policy formulation of learning management, Media support and learning resources, the aspect of teacher promotion and development and learning management

Keywords: Management of Learning, Coronavirus Disease 2019 Epidemic, Elementary Schools

บทนำ

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ถือได้ว่าส่งผลกระทบต่อทุกคนบนโลกใบนี้ ส่งผลให้ทุกคนต้องเรียนรู้และนำไปสู่การปรับตัวในมาตรฐานชีวิตวิถีใหม่ หรือ New Normal ซึ่งเป็นแนวทางที่ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรมและรูปแบบวิถีชีวิตในช่วงที่เชื้อไวรัสตัวนี้กำลังแพร่ระบาดไปพร้อมกันทั่วโลก จากการที่ทุกคนเคยออกจากบ้านเพื่อไปทำงาน ไปโรงเรียน ทำให้ทุกคนต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน หากมีความจำเป็นต้องออกจากบ้าน ทุกคนจำเป็นต้องใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันโรค ต้องเว้นระยะห่างสำหรับบุคคล (Social Distancing) ต้องหมั่นล้างมือบ่อยๆ รวมถึงเช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ เป็นต้น (สุนิทร่า ตั้งซ้ายและคณะ, 2564, น.33) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ เมื่อทุกคนในสังคมจำเป็นต้องปฏิบัติกันเป็นปกติอย่างต่อเนื่องยาวนานในระยะเวลาหนึ่ง จะทำให้เกิดเป็นความเคยชินที่ยังคงปฏิบัติกันอยู่โดยที่ไม่รู้ตัว ในที่สุดการปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรมทั้งหมดก็จะกลายเป็นวิถีชีวิตใหม่ในสังคมต่อไปนั่นเอง

โรงเรียนในฐานะสถาบันทางสังคมพื้นฐานสถาบันหนึ่ง มีหน้าที่พัฒนาคนเพื่อช่วยให้คนมีศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งรวมของศาสตร์สาขาต่างๆ เป็นแหล่งผลิตและเลือกสรรให้ชุมชนตามความต้องการของชุมชน รวมทั้งเป็นที่รวมของเด็กในชุมชน โรงเรียนจึงเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาคนในทุกๆ ด้าน (นันทา อ่วมกุล และคณะ, 2545 : 7) แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีความรุนแรง และขยายตัวในวงกว้างและรวดเร็วมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าวจึงประกาศให้โรงเรียนในสังกัดและในกำกับเลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จากวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 โดยกำหนดให้โรงเรียนทุกแห่งจะต้องเปิดภาคเรียนในวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 เป็นหลัก การพิจารณาเลื่อนเปิดภาคเรียนของโรงเรียนครั้งนี้ เป็นไปตามมาตรการป้องกันการควบคุมโรคตามระดับพื้นที่สำหรับสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเขตพื้นที่ตามระดับความรุนแรงของการแพร่ระบาดออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ พื้นที่สีแดงเข้ม พื้นที่สีแดง และพื้นที่สีส้ม อย่างไรก็ตามสำหรับสถานศึกษาใดที่มีความพร้อมและมีความประสงค์ที่จะเปิดให้มีการเรียนการสอนก่อนวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 ก็สามารถเปิดทำการได้ โดยจะต้องปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กระทรวงกำหนดและมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด เพื่อความปลอดภัยและระวังป้องกันให้นักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ต้องเสี่ยงกับการติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) ให้มีระยะเวลารับการฉีดวัคซีนของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรองรับการย้ายโรงเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น อย่างไรก็ตามเพื่อให้ไม่ให้เกิดการเลื่อนวันเปิดภาคเรียนส่งผลกระทบต่อโอกาสในการเรียนรู้และสิทธิของนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับโรงเรียนในสังกัดให้เหมาะสมกับข้อจำกัดด้านความปลอดภัยไว้ด้วยเช่นกัน โดยโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สีแดงเข้มจะสามารถดำเนินการได้เพียง 4 รูปแบบเท่านั้น ห้ามให้มี On-site อย่างเด็ดขาดตามมติของศูนย์การบริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และในกรณี On-hand ต้องส่งทางไปรษณีย์ และ โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สีแดงและสีส้มจะสามารถเลือกรูปแบบได้ 5 รูปแบบ ทั้ง On-site, On-air, On-demand, Online และ On-hand ตามความเหมาะสม โดยอาจจัดให้มีการผสมผสานรูปแบบกันได้ ทั้งนี้ หากต้องการใช้รูปแบบ On-site นั้น โรงเรียนจำเป็นต้องผ่านเงื่อนไขการอนุญาตดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยโรงเรียนจะต้องผ่านการประเมินความพร้อมของระบบ Thai Stop Covid Plus (TSC+) ใน 6 มิติ จำนวน 44 ข้อ และจะต้องขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเพื่อขอใช้พื้นที่ของโรงเรียนสำหรับจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, น.ค่านำ) ด้วยสถานการณ์การแพร่และข้อกำหนดดังกล่าว ทำให้โรงเรียนหลายแห่ง โดยเฉพาะในพื้นที่สีแดงเข้ม เช่น กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล ยังไม่สามารถเปิดสอนแบบ On-site ได้

อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นอำเภอที่อยู่เหนือสุดของจังหวัดเชียงราย และเหนือสุดของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศเมียนมาร์ ถือเป็นเมืองชายแดน เมืองเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก ที่ผ่านมามีอำเภอแม่สายเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุดแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นอย่างมาก โดยมีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมมากเป็นอันดับ 2 ของจังหวัดเชียงราย รองจากอำเภอเมืองเชียงราย (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สาย, 2564)

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดที่ยังไม่สามารถควบคุมได้ดังกล่าว การปิดโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องใช้เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียนและครูในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งรวมของเด็กจำนวนมาก ในขณะที่วัยก่อนเรียนก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำคัญสำหรับเด็ก การบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงนับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญและท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้น

พื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ว่ามีแนวทางการบริหารอย่างไรบ้าง ประสบปัญหาในด้านใดบ้าง เพื่อค้นหาแนวทางสำหรับการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ของการวิจัยดังนี้

1. ได้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. ได้ทราบสภาพที่เป็นจริงและปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
3. ได้อรรถความรู้ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาต่างๆ ได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 557 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 510 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.2.1 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) โดยยึดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเกรซซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554, น.96) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 226 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 207 คน

1.2.2 กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ จำนวน 6 คน และครู โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ จำนวน 6 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 องค์ประกอบของการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ (2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การสนับสนุนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และ (4) การส่งเสริมและพัฒนาครู

2.2 หน้าที่การบริหาร (POLC) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การวางแผน (Planning) (2) การจัดองค์การ (Organizing) (3) การนำ (Leading) และ (4) การควบคุม (Controlling)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ แล้วตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1.1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการสำรวจ (Survey Research)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยยึดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรซซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554, น.96) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 226 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 207 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามในรูปแบบของ Google Form

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

2.1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์

2.2 กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ จำนวน 6 คน และครู โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ จำนวน 6 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Protocol)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์แบบบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดนโยบายและแผนงานการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่คำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีการควบคุมและติดตามให้ครูและบุคลากรนำนโยบายการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อกำหนดนโยบายและแผนงานการจัดการเรียนรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของครูเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาครูในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการทำงานของครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดอบรมภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1.3 ด้านการสนับสนุนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีการส่งเสริมและสนับสนุนครูในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรในการออกแบบและจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ และมีการส่งเสริมและสนับสนุนครูในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ยึดผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบปกติในโรงเรียน (On-site) ตามมาตรการที่ สบค. กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด มีการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบนำส่งเอกสารที่บ้าน (On-hand) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบปกติที่โรงเรียนได้ และมีการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (5 On) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพจริง

2. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า

2.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ควรดำเนินการติดตามนโยบายจากส่วนกลาง ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกันกำหนดมาตรการและแผนงานที่เหมาะสมกับโรงเรียนของตนเอง บังคับใช้มาตรการป้องกันโรคระบาดในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด กำหนดให้ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาติดตามการติดเชื้อโควิดของนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อประเมินความเสี่ยง จากนั้นติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายครั้งต่อไป

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรดำเนินการสำรวจความพร้อมของนักเรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ 5 On ตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการ

จัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และหลากหลาย สนับสนุนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพจริง นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการสอนของครูเป็นระยะ แล้วนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการสอน

2.3 ด้านการสนับสนุนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรดำเนินการสำรวจความต้องการสื่อการเรียนการสอนและร่วมกันวางแผนการใช้สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมครูให้มีความรู้ในการเลือกใช้สื่อและผลิตสื่อที่มีประสิทธิภาพ ช่วยแนะนำและจัดหาสื่อการเรียนรู้อที่เป็นประโยชน์ จัดทำโครงการช่วยเหลือสนับสนุนสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ ให้เพียงพอ และติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ควรดำเนินการสำรวจความต้องการพัฒนาในด้านต่างๆ ของครูในโรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมครูและบุคลากรให้ได้รับการอบรมความรู้ผ่านระบบออนไลน์ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากร นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการสอนของครูเป็นระยะ แล้วนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาการสอนของครูให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้

1) ควรมีการรับฟังและเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2) ควรมีการจัดสรรทรัพยากรของโรงเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างประหยัดและคุ้มค่า

3) ควรมีการนำผลการประเมินนโยบายมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ควรมีการมอบหมายให้ครูจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ 5 On ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบปกติที่โรงเรียนได้

2) ควรมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนผ่านเว็บไซต์ (On-demand) การเรียนออนไลน์ (Online) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบปกติที่โรงเรียนได้

1.3 ด้านการสนับสนุนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

1) ควรมีการจัดสรรสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของครูและบุคลากรอย่างทั่วถึง

2) ควรมีการจัดวางระบบการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

3) ควรมีการมอบหมายให้ครูและบุคลากรนำสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4) ควรจัดให้มีระบบการสื่อสารข้อมูลเพื่อรองรับการสื่อสารทั้งจากภายในและภายนอก เช่น ระบบเครือข่ายการบริหารงานภายในโรงเรียน ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อสืบค้น แลกเปลี่ยน ประชุมออนไลน์ หรือจัดอบรมออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยต่อครูและบุคลากรในโรงเรียน

1.4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู

- 1) ควรมีการแบ่งภาระงานให้แก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม
- 2) ควรมีการจัดวางระบบการทำงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐานสากล
- 3) ควรมีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูและบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 4) ควรส่งเสริมครูให้มีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 5 On และควรศึกษาเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ 5 On ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอแม่สาย และเขตพื้นที่อื่นๆ
- 2) ควรศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis ว่าโรงเรียนมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอย่างไรบ้าง มีข้อควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนอื่นต่อไป
- 3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอแม่สาย และเขตพื้นที่อื่นๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- นันทา อ่วมกุล และคณะ. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2545.
- พิสนุ พองศรี. (2551). วิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สาย. (2564, สิงหาคม 17). *รายงานสถานการณ์ COVID-19 อำเภอแม่สาย ประจำวันที่ 17 สิงหาคม 2564*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/msdhocr/>.
- สุนิทร่า ตั้งชัย, เบญจวรรณ ตรีวงษ์, พัชรินทร์ สุขประเสริฐ และณภัทน์จันทร์ ดำนสวัสดิ์.(2564). *การสำรวจความคิดเห็นเรื่องชีวิตวิถีใหม่ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างสถาบัน ครั้งที่ 8 (ASTC 2021). (น.32 – 41). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.